

Briuselis, 2019 m. spalio 9 d.
(OR. en)

12796/1/19
REV 1

CLIMA 263
ENV 828
ONU 102
DEVGEN 189
ECOFIN 854
ENER 455
FORETS 39
MAR 151
AVIATION 192

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Pasirengimas Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (UNFCCC) susitikimams (2019 m. gruodžio 2–13 d., Santjagas, Čilė) – Tarybos išvados

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl pasirengimo Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (UNFCCC) susitikimams (2019 m. gruodžio 2–13 d., Santjagas, Čilė), kurias Taryba priėmė 2019 m. spalio 4 d. įvykusiame 3716-ame posėdyje.

Angliškame tekste 11 dalyje įrašytas žodis „warming“, kuris dokumente 12796/19 buvo praleistas.

**Pasirengimas Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (UNFCCC)
susitikimams (2019 m. gruodžio 2–13 d., Santiago, Čilė)**

- Tarybos išvados -

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA

NEATIDĖLIOTINI SUSTIPRINTI VEIKSMAI PASAULIO MASTU

1. PABRĖŽIA, kad klimato kaita – tiesioginė ir egzistencinė grėsmė, kuri aktuali kiekvienai šaliai. Pasaulis jau mato daugybę pražūtingų klimato kaitos padarinių, tačiau veiksmai klimato kaitos srityje pasaulio mastu tebėra nepakankami; PAŽYMI precedento neturintį neatidėliotiną poreikį intensyvuoti pastangas pasaulio mastu ir AKCENTUOJA, kad visuotinis perėjimas prie saugios, neutralaus poveikio klimatui, klimato kaitai atsparios ir darnios ekonomikos bei visuomenės suteikia galimybių ir privalumų, taip pat kad Darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimas ir Paryžiaus susitarimo įgyvendinimas yra glaudžiai tarpusavyje susiję;
2. PALANKIAI VERTINA tris ataskaitas, kurias šiemet paskelbė Tarpyvyriausybė klimato kaitos komisija (IPCC) (Klimato kaita ir žemė: IPCC specialioji ataskaita dėl klimato kaitos, dykumėjimo, žemės degradacijos, tvarios žemėtvarkos, aprūpinimo maistu ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų srautų sausumos ekosistemose, Specialioji ataskaita dėl vandenyno ir kriosferos keičiantis klimatui ir 2019 m. atliktas 2006 m. IPCC gairių dėl nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos patikslinimas); PAREIŠKIA, kad labai vertina IPCC darbą, atliktą renkant ir analizuojant geriausius turimus mokslo duomenis klimato kaitos ir jos poveikio aplinkai ir visuomenei srityse; RAGINA IPCC tęsti savo darbą ir palankiai vertina jos išsamų, objektyvų ir skaidrų požiūrį – dėl jo IPCC nuomonė mokslo, susijusio su klimato kaita, srityje yra autoritetingiausia pasaulyje;

3. YRA LABAI SUSIRŪPINUSI dėl IPCC mokslinių tyrimų rezultatų, kurie įrodo, kad būtina ypatingos skubos tvarka sustiprinti pasaulinį atsaką į klimato kaitą darnaus vystymosi ir pastangų panaikinti skurdą kontekste; PABRĖŽIA, kad klimato kaita, biologinės įvairovės nykimas, žemės ir vandenynų degradacija ir dykumėjimas yra glaudžiai tarpusavyje susiję, ir RAGINA nustatyti skirtingų konvencijų glaudesnę bendradarbiavimą ir sinergiją; PABRĖŽIA, kad siekiant aktyvesnių veiksmų pasaulio mastu reikia sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį visuose sektoriuose, kad būtų apribotas visuotinis atšilimas, sumažintos klimato kaitos keliamos grėsmės ir neigiami padariniai;
4. IŠREIŠKIA DIDŽIULĮ SUSIRŪPINIMĄ dėl didėjančio klimato kaitos poveikio pasaulio biologinės įvairovės, pasaulio vandens išteklių ir ekosistemų nykimui, įskaitant gaisrų padarinius; šiuo atžvilgiu PALANKIAI VERTINA Pasaulinio vertinimo ataskaitą dėl biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų, kurią paskelbė Tarpvyriausybinė mokslinė politinė biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų platforma; ITIN SUSIRŪPINUSI PAŽYMI, kad Arktis šyla daugiau kaip dvigubai sparčiau, nei vidutiniškai kyla temperatūra pasaulyje, ir tai jau turi rimtų padarinių pasaulio, regionų ir vietos mastu;
5. TEBĖRA ITIN SUSIRŪPINUSI dėl to, kad iš JT ataskaitų matyti, jog, kartu sudėjus, Šalių pateiktų nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų pastangos ir dabartinės išmetamo ŠESD kiekio trajektorijos toli gražu nėra adekvačios ilgalaikiams Paryžiaus susitarimo siekiams pasiekti; PRITARIA primygtiniams pilietinės visuomenės ir piliečių, visų pirma jaunimo, raginimams imtis aktyvesnių veiksmų, padidinti užmojų ir labiau atsižvelgti į ateities kartų poreikius; PABRĖŽIA, kad visos Šalys, ypač didžiausi teršėjai, turi padidinti užmojų ir sustiprinti veiksmus klimato kaitos srityje kartu stiprindamos aprūpinimą maistu, darnų vystymąsi ir skurdo šalinimą, biologinės įvairovės apsaugą, visų ekosistemų vientisumą, lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo, žmogaus teisių, čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių teisių užtikrinimą; PABRĖŽIA planavimo ir įgyvendinimo atsižvelgiant į lyčių aspektą svarbą veiksmingų ir efektyvių veiksmų klimato kaitos srityje požiūriu;

6. PRIMENA 2019 m. birželio 20 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl klimato kaitos ir PAKARTOJA, kad svarbu intensyvuoti pasaulinius klimato politikos veiksmus; PRIMENA 2019 m. vasario 18 d. Tarybos išvadas dėl klimato diplomatijos ir PAKARTOJA, kad klimato kaita yra grėsmę didinantis veiksnys, ji pati tampa vis grėsmingesnė ir sukelia rimtas pasekmes taikai ir saugumui visame pasaulyje;

VEIKSMŲ SPARTINIMAS IR UŽMOJO DIDINIMAS

7. PALANKIAI VERTINA 2019 m. JT klimato politikos veiksmų aukščiausiojo lygio susitikimo rezultatus, susijusius su užmoju, veiksmais ir solidarumu, kurie parodė, kad esama politinės valios padidinti bendrą užmoją pagal Paryžiaus susitarimą, be kita ko, toliau dedant pastangas apriboti temperatūros didėjimą, kad jis neviršytų 1,5°C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir sustiprinti permainas skatinančius veiksmus, kurių turi imtis vyriausybės, be kita ko, kitų susijusių daugiašalių procesų kontekstuose. ir nevalstybiniai subjektai;
8. RAGINA visas Šalis, kurios dar nėra ratifikavusios Dohos pakeitimo, jį kuo greičiau ratifikuoti, kad būtų sudarytos sąlygos jam kuo skubiau įsigaliooti; PABRĖŽIA, kad ES ir jos valstybių narių 2020 m. įsipareigojimai, susiję su Kioto protokolo antruoju įsipareigojimų laikotarpiu, jau įgyvendinami nuo 2013 m. sausio 1 d.; PAŽYMI, kad ES ir toliau sėkmingai atsieja savo ekonomikos augimą nuo išmetamųjų teršalų kiekio – nuo 1990 m. iki 2017 m. ES ekonomika išaugo 58 proc., o bendras išmetamas ŠESD kiekis sumažėjo 22 proc.; taip pat PAŽYMI, kad todėl ES ir jos valstybės narės yra pasiryžusios įgyvendindamos ES 2020 m. klimato kaitos ir energetikos dokumentų rinkinyje numatytas priemones viršyti tikslą išmetamą ŠESD kiekį Europos Sąjungoje iki 2020 m. sumažinti 20 proc.;
9. PAŽYMI, kad 2014 m. ES įsipareigojo iki 2030 m. sumažinti Europos Sąjungoje išmetamą ŠESD kiekį ne mažiau kaip 40 proc. palyginti su 1990 m. lygiu, – tai yra jos įgyvendinamas Paryžiaus susitarime numatytas įsipareigojantis veiksmas. Ji yra pirmoji iš didžiausių pasaulio ekonominių galių, pereinanti prie žaliosios ekonomikos ir parodanti, kaip reikėtų įgyvendinti Paryžiaus susitarimą, turinti plataus užmojo, privalomą teisės aktų sistemą, skirtą saviems įsipareigojimams vykdyti;

10. PABRĖŽIA, kad ES 2030 metams yra nustatę bent 32 proc. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslą ir bent 32,5 proc. energijos vartojimo efektyvumo tikslą, kurių siekti padeda patikima valdymo sistema; PAŽYMI, kad šių tikslų įgyvendinimo rezultatas būtų didesnis, nei pirmiau numatyta, išmetamo ŠESD kiekio sumažinimas, ir PRIMENA, kad ES ir jos valstybės narės įvertins tas papildomas pastangas ir kitas konkrečioms susijusiems sektoriams skirtas politikos strategijas;
11. PABRĖŽIA, kad 2020 m. ES atnaujins savo nacionaliniu lygmeniu nustatytą įpareigojantį veiksmą, kaip sutarta Paryžiuje, atsižvelgdama į poreikį padidinti savo nacionaliniu lygmeniu nustatyto įpareigojančio veiksmo aiškumą, skaidrumą ir suprantamumą, kaip susitarta Katovicuose; AKCENTUOJA, kad reikia intensyvuoti pasaulines kovas su klimato kaita pastangas, atsižvelgiant į naujausius turimus mokslinius duomenis, visų pirma IPCC specialiąją ataskaitą dėl visuotinio atšilimo 1,5°C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, poveikio;
12. RAGINA visas Paryžiaus susitarimo neratifikavusias valstybes kuo greičiau tai padaryti; RAGINA visas Šalis atnaujinti savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus pagal Paryžiaus susitarimą ir padidinti savo nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų aiškumą, skaidrumą ir suprantamumą;
13. PABRĖŽIA, kad, remiantis Europos Komisijos Strategine klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralizuoto poveikio klimatui Europos ekonomikos ateities vizija „Švari mūsų visų planeta“ ir Europos Komisijos pasiūlymu iki 2050 m. užtikrinti neutralaus poveikio klimatui padėtį Europoje, ES šiuo metu diskutuojama, kaip užtikrinti poveikio klimatui neutralumą, laikantis Paryžiaus susitarimo; AKCENTUOJA plačių, įtraukių ir ekstensyvių visuomenės debatų visoje ES ir jos valstybėse narėse, įskaitant išsamų tokių klausimų kaip teisingas visiems perėjimas svarstymą, svarbą;

14. PRIMENA, kad Europos Vadovų Taryba¹ paprašė Tarybos ir Komisijos paspartinti darbą, susijusį su sąlygomis, paskatomis ir galimybių atveriančia sistema, kurios turi būti įdiegtos siekiant užtikrinti, kad pagal Paryžiaus susitarimą įvyktų perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ES, pažymėdama, kad didžioji dauguma ES valstybių narių turi pasiekti poveikio klimatui neutralumą iki 2050 m.; taip pat PAŽYMĖDAMA, kad kelios valstybės narės jau yra nustačiusios nacionalinius tikslus, kuriais prisidedama siekiant šio tikslo; TIKISI, kad Europos Vadovų Taryba iki 2019 m. pabaigos galutinai patvirtins savo gaires dėl ES neutralaus poveikio klimatui vizijos, kad būtų sudarytos sąlygos ES ilgalaikę strategiją priimti ir pateikti UNFCCC 2020 m. pradžioje; be to, RAGINA kitas Paryžiaus susitarimo Šalis iki 2020 m. pateikti savo ilgalaikes strategijas laikantis Paryžiaus susitarimo ilgalaikių tikslų;
15. PABRĖŽIA, kad ES, 2018 m. skyrusi 74,4 mlrd. EUR, yra pasaulio lyderė paramos vystymuisi srityje ir didžiausia pasaulyje kovos su klimato kaita finansavimo paramos teikėja; ji teikia daugiau kaip 40 proc. pasaulinio viešojo kovos su klimato kaita finansavimo, o ES ir jos valstybių narių įnašai nuo 2013 m. padidėjo daugiau nei du kartus ir viršija 20 mln. EUR per metus; PABRĖŽIA ES ir jos valstybių narių nuolatinį įsipareigojimą didinti tarptautinio kovos su klimato kaita finansavimo sutelkimo mastą, siekiant bendro išsivysčiusių šalių tikslo ne vėliau kaip 2020 m. ir laikotarpiu iki 2025 m. klimato kaitos poveikio švelninimo ir prisitaikymo prie jos priemonėms, skirtoms besivystančioms šalims, kasmet bendrai sutelkti 100 mlrd. USD iš įvairių šaltinių, naudojantis įvairiomis priemonėmis ir įvairiais kanalais, užtikrinant prasmingus klimato kaitos švelninimo veiksmus ir jų įgyvendinimo skaidrumą; AKCENTUOJA, jog reikia, kad ateityje dalyvautų daugiau įvairesnių rėmėjų; AKCENTUOJA, kad svarbu sėkmingai papildyti Žaliąjį klimato fondą; LAUKIA, kad daugiašaliai plėtros bankai dar pasistūmėtų derindami savo veiklą su Paryžiaus susitarimo reikalavimais; PAKARTOJA, kad kovos su klimato kaita finansavimas privačiojo sektoriaus lėšomis yra itin svarbus siekiant skatinti perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ir klimato kaitai atsparios pasaulinės ekonomikos; ATKREIPIA DĖMESĮ savo ketinimą prieš COP 25 priimti išvadas dėl kovos su klimato kaita finansavimo;

¹ <https://www.consilium.europa.eu/media/39922/20-21-euco-final-conclusions-en.pdf>

16. AKCENTUOJA, jog svarbu, kad visos Šalys suderintų pasaulinius finansinius srautus su išmetamo ŠESD kiekio mažinimo perspektyva ir klimato kaitos poveikiui atspariu vystymusi, laikantis Paryžiaus susitarimo; šiame kontekste akcentuoja poreikį skatinti tvarius finansus; PALANKIAI VERTINA Europos Komisijos komunikato „Tvaraus augimo finansavimo veiksmų planas“ indėlį siekiant šio tikslo;
17. DAR KARTĄ PATVIRTINA ES įsipareigojimą remti besivystančių šalių, ypač mažiausiai išsivysčiusių šalių ir mažų besivystančių salų valstybių pastangas įgyvendinti Paryžiaus susitarimą; šiame kontekste PRIPAŽIŠTA tų šalių, kurios yra ypač pažeidžiamos dėl neigiamo klimato kaitos poveikio, specialius poreikius ir ypatingas aplinkybes ir tai, kad joms reikalinga laiku suteikiama ir tikslinė parama siekiant šio poveikio prevencijos, sumažinimo ir su juo susijusių problemų sprendimo; AKCENTUOJA iniciatyvas, pavyzdžiui, nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų partnerystę, taip pat iniciatyvas, skirtas bendruomenių, pragyvenimo šaltinių ir ekosistemų atsparumui stiprinti pasitelkiant nelaimių rizikos finansavimo ir draudimo sprendimus, įtvirtintus visapusiškose rizikos valdymo strategijose;
18. PABRĖŽIA, kad svarbu skatinti švietimą, mokymą, visuomenės informuotumą, visuomenės dalyvavimą ir galimybės visuomenei susipažinti su informacija užtikrinimą siekiant prisidėti prie Paryžiaus susitarimo ir jo ilgalaikių tikslų įgyvendinimo; PALANKIAI VERTINA veiksmų klimato kaitos srityje rėmimą pasitelkus visuomenės dalyvavimą ir bendradarbiavimą su vietos valdžios institucijomis, privačiuoju sektoriumi ir pilietine visuomene, ir ragina tai daryti;

PASIRENGIMAS SANTJAGO SUSITIKIMUI

19. SVEIKINA 24-ajai Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijai (COP 24) pirmininkavusią Lenkiją ir palankiai vertina jos darbą nustatant COP darbo kryptį; PALANKIAI VERTINA Katovicų taisyklių sąvadą („Katowice Rulebook“), kuris yra svarus pasiekimas užtikrinant praktinį Paryžiaus susitarimo taikymą ir kuris parodo, kad daugiašališkumas ir tarptautinis bendradarbiavimas tebėra tie veiklos pagrindai, kuriais remiantis galima spręsti su pasauliniais iššūkiais susijusius klausimus;

20. SVEIKINA pirmininkavimą COP perimančią Čilę ir TIKISI glaudžiai bendradarbiauti su Čile stiprinant pasaulinius veiksmus klimato kaitos srityje ir siekiant sėkmingos COP 25; PRITARIA pirmininkavimą COP perimsiančios šalies išdėstytiems COP 25 prioritetams, įskaitant dėmesį vandenynų ir klimato sąsajai; PALANKIAI VERTINA aktyvų Kosta Rikos vaidmenį ir laukia COP parengiamųjų susitikimų;

21. YRA PASIRENGUSI:

- dirbti kartu su visomis Šalimis siekiant rasti sprendimus, padėsiančius nustatyti patikimas ir išsamias savanoriško bendradarbiavimo pagal Paryžiaus susitarimo 6 straipsnį taisykles, kuriomis būtų remiami pasauliniai užmojai, užtikrinamas aplinkosauginis naudingumas ir išvengiama dvigubos apskaitos atitinkamai patikslinant visus tarptautinius perdavimus, be kita ko, kiek tai susiję su 6 straipsnio 4 dalyje nustatytu mechanizmu ir Tarptautinės aviacijos išmetamo anglies dioksido kiekio kompensavimo ir mažinimo sistema (CORSIA);
- suformuluoti griežtas taisykles dėl 6 straipsnio 2 dalyje nurodytų perdavimų;
- sukurti naują plataus užmojo mechanizmą pagal 6 straipsnio 4 dalį, kuriuo dalyvaujančioms Šalims būtų sudarytos galimybės sustiprinti savo švelninimo veiksmus, kartu griežtai atsiskaitant už pasiektą išmetamųjų teršalų kiekio sumažinimą pagal Paryžiaus susitarimą ir sutinkant, kad Kioto protokolo mechanizmai liautųsi veikę;

22. TIKISI, kad:

- bus sėkmingai užbaigta Varšuvos tarptautinio nuostolių ir žalos mechanizmo (WIM) antra peržiūra, remiantis birželio mėn. Bonoje sutarta tvarka, kuria bus vadovaujamasi WIM toliau vykdant savo darbą, visų pirma įgyvendinant Paryžiaus susitarimo 8 straipsnį;
- bus daroma pažanga nustatant tvarką pagal patobulintą skaidrumo užtikrinimo sistemą, kuri yra gerai veikiančio Paryžiaus susitarimo stuburas, vadovaujantis Katovicuose sutartomis jos priemonėmis, procedūromis ir gairėmis;

- bus toliau dirbama pajėgumų stiprinimo srityje, be kita ko, dėl institucinių susitarimų;
 - bus sėkmingai peržiūrėti Limos darbo programa lyčių klausimais ir jos Lyčių lygybės veiksmų planas;
23. PRIMENA, kad svarbu siekti bendrai visoms Šalims taikytinos nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų įgyvendinimo trukmės pagal Paryžiaus susitarimą;
24. AKCENTUOJA suinteresuotųjų subjektų, kurie nėra Šalys, svarbą ir jų įnašą siekiant ilgalaikių Paryžiaus susitarimo tikslų, be kita ko, pasitelkiant Pasaulinę veiksmų klimato kaitos srityje darbotvarę (GCAA), pripažįsta GCAA veiksmų indėlį siekiant Paryžiaus susitarimo ir jo ilgalaikių tikslų įgyvendinimo; palankiai vertina ir SKATINA dviejų Aukštųjų pranešėjų aktyvų darbą remiant klimato srities veiksmus; PALANKIAI VERTINA galimybę apžvelgti įgyvendinimo ir užmojų padėtį prieš 2020 m., siekiant susidaryti vaizdą apie pažangą ir nustatyti papildomas veiksmų pasaulio mastu galimybes;

KITI PROCESAI

25. TEBĖRA PASIRYŽUSI siekti sinergijos su kitomis Rio konvencijomis (Biologinės įvairovės konvencija ir Jungtinių Tautų konvencija dėl kovos su dykumėjimu), įskaitant Pasaulinę biologinės įvairovės programą po 2020 m., JT Miškų forumu, Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programa ir JT darnaus vystymosi tikslų siekimu ir siekti maksimalios naudos klimato srities veiksams vykdant šiuos procesus; PABRĖŽDAMA, kad veiksmai turėtų būti koordinuojami ir nacionaliniu lygmeniu;
26. PRIMENA, kad tarptautinė aviacija turi adekvačiai prisidėti prie klimato kaitos švelninimo; RAGINA visų pirma Tarptautinę civilinės aviacijos organizaciją (ICAO) ir jos valstybes nares sparčiai įgyvendinti CORSIA, kartu užtikrinant savo aplinkosauginį naudingumą, be kita ko, užtikrinant, kad nebūtų dvigubos sumažinto išmetamų teršalų kiekio apskaitos; RAGINA visas Šalis, kurios dar nepranešė apie savo dalyvavimą, prisijungti prie CORSIA bandomojo etapo; PAKARTOJA ankstesnius ICAO skirtus raginimus ne vėliau kaip 41-oje savo asamblėjoje susitarti dėl ilgalaikio tikslo, atitinkančio su temperatūra susijusius Paryžiaus susitarimo tikslus;

27. RAGINA Tarptautinę jūrų organizaciją (IMO) sparčiai įgyvendinti savo 2018 m. priimtą pradinę laivų išmetamo ŠESD kiekio mažinimo strategiją, atitinkančią su temperatūra susijusius Paryžiaus susitarimo tikslus;
 28. PALANKIAI VERTINA tai, kad 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojo Monrealio protokolo Kigalio pakeitimas, kuriuo prisidedama prie Paryžiaus susitarimo tikslų įgyvendinimo, ir RAGINA kitas Monrealio protokolo Šalis kuo greičiau ratifikuoti šį pakeitimą.
-